

GERECHTIGHEID, VREDE EN HEELHEID VAN DE SCHEPPING

NIEUWSBRIEF VAN DE COMMISSIE MISSIONAIRE BEWEGING RELIGIEUZEN

Nummer 4, maart 2016

Redactioneel:

Sinds 2012 kent de wereld een jaarlijkse Dag van het Geluk. Deze valt op 20 maart 2016. We kunnen wat besmuikt reageren op al dit soort symbolische dagen op de kalender. Maar de uitleg die secretaris-generaal van de VN Ban Ki Moon vorig jaar gaf aan de dag is de moeite van het overwegen waard: "Ik wens iedereen in de hele wereld een zeer gelukkige Dag van Geluk! Het nastreven van geluk is een serieuze zaak. Geluk voor de hele menselijke familie is een van de belangrijkste doelstellingen van de VN. Vrede, welvaart, leven in waardigheid voor iedereen – dat is wat we zoeken. We willen dat alle mannen en vrouwen en kinderen hun mensenrechten kunnen genieten. We willen dat alle landen het genoeg kennen van vrede. We willen dat mensen en de planeet in gelijke mate gezegend worden met duurzame ontwikkeling en zullen worden gespaard voor de catastrofe van de klimaatverandering. Laten we dankbaar zijn voor wat ons gelukkig maakt. En laten we ons inspannen om onze wereld te vullen met geluk."

De Vastentijd loopt ten einde, bij uitstek de periode om onze houding ten aanzien van God, anderen en de schepping onder de loep te nemen. Geluk heeft alles te maken met juiste relaties. Een eenvoudige en gastvrije levensstijl heeft dus niets van doen met afzien, integendeel: het is een voorwaarde voor echt geluk. Is dat geen mooie paasgedachte?

Gerard Moorman

DIALOOG

Hoop voor de kerk in Syrië en Irak

Kerkelijke organisaties in Nederland hebben de handen ineen geslagen voor een campagne onder het motto: 'Hoop voor de kerk in Syrië & Irak'. Zij reageren daarmee op de immense humanitaire ramp die plaatsvindt in Syrië en Irak. Christenen, andere minderheden én moslims worden vervolgd en uitgemoord. Mensen die het vege lijf willen redden slaan op de vlucht. Een eeuwenoude cultuur op de plek waar de historische wortels van het christendom liggen wordt uitgewist. De campagne loopt van 1 februari tot 1 juni 2016.

Doel is om kerken, bevolking en politiek te stimuleren in te zien dat de blijvende christelijke presentie in Irak, Syrië en de omringende landen belangrijk is zowel nu als in de toekomst. 'De kwaliteit van een beschaving hangt in belangrijke mate af van de ruimte die je biedt aan minderheden', aldus één van de woordvoerders.

De campagne wordt gevoerd met het logo van een afgeschoten kruis, waarbij de afgeschoten arm van het kruis is vervangen door het woord 'hoop'.

De campagne is geïnitieerd door Missie Nederland en de Raad van Kerken in Nederland en wordt gedragen door de verschillende deelnemers, o.a. de KNR. Meer informatie kunt u vinden op de actiesite www.hoopvoordekerkinsyrieenirak.nl

Op 2 juni 2016 organiseert de KNR 's middags een bijeenkomst in Den Bosch over de campagne. Dhr. Leo van Leijsen en zuster Yosé Höhne-Sparborth zullen in het Franciscushuis (Van de Does de Willeboissingel 11 te Den Bosch) vertellen over de situatie in Syrië en Irak. Zie ook de Agenda hieronder.

ZORG VOOR DE SCHEPPING

Moord op milieuactiviste in Honduras schokt milieubeweging wereldwijd

Op 3 maart 2016 werd de Hondurese milieuactiviste Berta Cáceres doodgeschoten in haar eigen huis. Haar broer werd daarbij ook gewond. *Global Witness*, een internationale ngo die onderzoek doet naar schendingen van mensenrechten, noemt Honduras het gevaarlijkste land ter wereld om milieuactivist te zijn. Volgens hun gegevens zijn er tussen 2010 en 2014 tenminste 101 mensen vermoord voor hun protesten tegen mijnbouw, palmolieplantages en megadammen.

Berta was de drijvende kracht achter de *Consejo Cívico de Organizaciones Populares e Indígenas de Honduras (COPINH)*, een netwerk van maatschappelijke organisaties in Honduras die opkomt voor de rechten van inheemse gemeenschappen in het land. Bertha was internationaal bekend. In 2015 woonde zij de bijeenkomst in La Paz (Bolivia) bij van Volksbewegingen, waar ook paus Franciscus aan deelnam. In 2015 ontving zij de prestigieuze Goldman Prijs voor haar inzet voor het milieu.

Berta en haar collega's waren gewend aan laster, intimidatie en doodsbedreigingen, want hun strijd en protesten maakten hen tegenstander van de Hondurese regering, die zwaar inzet op grootschalige projecten als motor van de nationale economie. Megadammen zoals de Agua Zarca-dam leiden regelmatig tot protest van plaatselijke bewoners.

De inheemse Lenca-bevolking vreest dat de Gualcarque-rivier door de aanleg van de dam droog komt te staan, waardoor de bewoners geen toegang tot water meer zullen hebben en bovendien een groot deel van hun gemeenschappelijke landbouwgrond zal uitdrogen. Ondanks de protesten, grotendeels onder leiding van Cáceres en COPINH, wordt het project doorgedrukt, waarbij de rechten van de betrokken inheemse gemeenschappen ernstig worden geschonden. De financiering van de Agua Zarca-dam komt deels van de Nederlandse ontwikkelingsbank FMO. Een aantal Nederlandse ngo's roept de Nederlandse regering op om openlijk haar afschuw over de moord op Cáceres uit te spreken en zich niet in te laten met de financiering van dubieuze projecten zoals de Agua Zarca-dam. SumOfUs is inmiddels een online petitie gestart om de FMO te vragen zich terug te trekken uit het Agua Zarcaproject.

zie: http://action.sumofus.org/a/berta-fmo-bank-divest/?akid=17700.1907635.cr_g3m&rd=1&ub=fwd&t=1 (Bron: Both Ends en Global Catholic Climate Movement)

Vasten voor duurzaamheid

In Duitsland hebben gelovigen allerlei creatieve manieren bedacht om te vasten voor duurzaamheid. Op de Duitse site <http://www.domradio.de/themen/fastenzeit/2015-02-17/fastenaktionen-setzen-auf-umweltschutz> worden allerlei suggesties gegeven om specifiek voor het milieu te vasten: van het organiseren van feesten waarop mensen spullen delen tot CO2-vasten.

En voor sommigen misschien een van de moeilijkste vormen van vasten: de auto 40 dagen laten staan. Zie: www.autofasten.de

De leven gevende kracht van water

Wereldwaterdag (22 maart 2016) valt dit jaar in de Goede week. Met Pasen voor de deur krijgt deze dag dit jaar daarom een speciale betekenis. Want water is de belangrijkste bron van leven. Water speelt ook een rol in de paasliturgie: de zegening van het water en de besprenkeling van de gelovigen tijdens de paaswake. Het feit dat water en leven zo nauw met elkaar zijn verbonden, geeft te denken over het gebrek aan water op veel plaatsen in de wereld.

Het *Ecumenical Water Network* heeft tijdens de Vastentijd wekelijks overwegingen gepubliceerd op haar site over de betekenis van water. Zie:

<http://water.oikoumene.org/en/whatwedo/saven-weeks-for-water/2016/>.

Op de site zijn ook gebeden en ander werkmateriaal te vinden rond water.

In de aanloop naar Pasen zouden individuele gelovigen en gemeenschappen de betekenis van water dus kunnen meenemen in hun gebeden, overwegingen en handelen. Wees zuinig met water.

Want zoals *Laudato Si'* duidelijk maakt, is elke daad van zorg voor de schepping, hoe klein ook, een gelovige daad.

Lidl en duurzaamheid

Supermarkten zijn notoire verkwisters van levensmiddelen. Elke dag worden tonnen eetbaar voedsel weg gegooid, vaak verpakt in plastic. Dat plastic heeft uiteindelijk verwoestende gevolgen voor het milieu. Dankzij maatschappelijke druk heeft de Franse overheid vorig jaar een wet ingevoerd die supermarkten verplicht om voedsel dat net over datum is maar nog wel goed eetbaar te doneren aan voedselbanken. Vorig jaar heeft Greenpeace campagne gevoerd om het supermarktconcern Lidl, een van de grootste van Europa, actie te laten ondernemen tegen het gebruik van gevaarlijke chemische stoffen bij de productie van textiel dat in de winkels wordt verkocht. Onder druk van de Engelse ngo *The Living Wage Foundation* heeft het bedrijf onlangs de lonen van Britse werknemers verhoogd.

Nu roept SumOfUs, een wereldwijde organisatie die via internet actie voert, Lidl op om haar invloed uit te oefenen om zoveel mogelijk om te schakelen naar duurzame producten. U kunt de actie steunen via:

<http://action.sumofus.org/a/lidl-cut-the-crap/>

GERECHTIGHEID EN VREDE

Pelgrimage voor Gerechtigheid en Vrede

De Taakgroep Pelgrimage van Gerechtigheid en Vrede van de Raad van Kerken organiseert elk jaar tenminste twee landelijke oecumenische activiteiten. Bewust is daarbij gekozen voor twee bijzondere data, te weten rond 21 maart (internationale dag tegen racisme en discriminatie) rond het thema gerechtigheid en 21 september 2016 (de internationale dag voor de vrede) rond het thema vrede.

Op zondag 20 maart 2016 organiseert de taakgroep een wake bij het Justitieel Complex op Schiphol, een detentiecentrum waar 'illegalen' gevangen worden gehouden. Daar worden het hele jaar door op elke tweede zondag 'wakes' georganiseerd door het Jeannette Noëlhuis (Catholic Worker).

Van Aswoensdag tot en met Pasen zelfs elke zondag. De wake is een blijk van solidariteit met de gevangenen: Ik zat gevangen en jullie kwamen naar mij toe! De taakgroep bereidt de wake voor met het Studentenpastoraat Amsterdam.

Deelnemers aan de wake worden uitgenodigd fairtrade chocolade, cashewnoten of stroopwafels mee te brengen die een week later tijdens een kerkdienst in het detentiecentrum gebruikt kunnen worden.

Het adres van het Justitieel Complex Schiphol is: Duizendbladweg 100, 1171 VA Badhoevedorp en het is bereikbaar met bus 185 vanaf Schiphol. Er wordt ook met auto's gereden vanaf het Station Amsterdam-Zuid (naast restaurant Wagamama, Zuidplein 12). Als u daarvan gebruik wilt maken is het verstandig dat u zich eerst aanmeldt (k.nieuwerth@wxs.nl). Zie ook de Agenda onderaan deze nieuwsbrief.

Bundel met liturgische bouwstenen voor Wereldvluchtelingendag

Wereldvluchtelingendag is een speciale herdenkingsdag die jaarlijks gevierd wordt op 20 juni. De dag werd in 2000 ingesteld door de Algemene Vergadering van de VN om begrip voor vluchtelingen te vragen en hun bijdrage aan de vrede te vieren. Sindsdien wordt Vluchtelingendag in meer dan honderd landen gevierd.

De Hoogstraatgemeenschap te Eindhoven, een gemeenschap van Zusters van Liefde van Schijndel die al tientallen jaren vluchtelingen opvangt in eigen huis, heeft het initiatief genomen voor een liturgiebundel, met gebeden, gedichten en teksten ter overweging. Met deze bundel willen de zusters anderen aansporen om in het kader van de Vluchtelingendag tijdens vieringen speciaal aandacht te schenken aan vluchtelingen. De gebeurtenissen van de laatste tijd, wereldwijd en in ons eigen land, maken deze oproep bijzonder actueel. De bundel kan worden gedownload op de site van de Conferentie Nederlandse Religieuzen. Zie:

http://www.knr.nl/solidariteit/pagina.asp?pagina_id=511

'Aan de slag!' Campagne om mensen zonder verblijfsstatus kansen te bieden

Een leven in afhankelijkheid, zonder grip op de eigen toekomst, zonder van betekenis te kunnen zijn voor anderen is ziekmakend. In Nederland zijn honderdduizenden mensen zonder (verblijfs-)status wiens leven vast komt te zitten omdat ze niet terug kunnen en omdat ze hier niets mogen. Van deze vaak jonge, initiatiefrijke mensen staat de ontwikkeling stil omdat het hun verboden wordt om te studeren en te werken. Zelfs vrijwilligerswerk is niet toegestaan.

Begin februari is een campagne 'Aan de slag!' van start gegaan. Organisaties en individuen kunnen een manifest ondertekenen waarin wordt gepleit om de werk- en studiemogelijkheden voor mensen zonder (verblijfs-) status te verruimen. Dat is in lijn met universele mensenrechten, zet mensen weer in hun kracht en versterkt de samenleving. Een keur aan bekende politici en organisaties heeft het manifest ondertekend (waaronder ook de Commissie Missionaire Beweging Religieuzen). Zie: <http://iedereen-aandeslag.nl/manifest/>

Religieuzen en migratie

Van 22-24 februari 2016 vond in Rome een internationale conferentie plaats met de titel "*The religious and migrations in the 21 st century: perspectives, response and challenges*". De conferentie was georganiseerd door twee organisaties van religieuzen die een vertegenwoordigende status hebben bij de VN: *Passionist International* en *Augustinians International*. Ongeveer 100 mannelijke en vrouwelijke religieuzen en experts op het vlak van migratie namen deel aan de bijeenkomst. Doel was om tot een beter begrip te komen van het fenomeen van de huidige migratie en de gevolgen ervan wereldwijd en in Europa. Men was het erover eens dat het noodzakelijk is om te werken aan een langetermijnvisie op migratie, omdat alles erop wijst dat migratie alleen maar zal toenemen de komende tijd.

Een van de conclusies was dat religieuze instituten werk moeten maken van het bouwen aan sterkere netwerken tussen elkaar en met organisaties die werken met migranten, zowel in Europa als in de herkomstlanden van vluchtelingen.

Religieuzen met hun sterke wereldwijde netwerken kunnen veel betekenen, omdat zij vaak aanwezig zijn langs alle etappes van de migratieroutes.

Deelnemers uitten hun bezorgdheid over het grote aantal jongeren dat zonder begeleiding reist en over de vele jonge vrouwelijke migranten. Beide groepen zijn extra kwetsbaar voor uitbuiting. In Italië alleen al werkten in 2015 4000 Nigeriaanse vrouwen in de prostitutie. Pater Emela Xris Obiezu, vertegenwoordiger van Augustinians International, zei: "In deze complexe wereld wordt het steeds belangrijker om mondiaal te denken en lokaal te handelen. Dat geldt ook voor de kwestie van migratie. Het is belangrijk om op te komen voor de rechten van migranten en hun stem zoveel mogelijk te laten klinken op alle niveaus van politieke besluitvorming. Van het lokale niveau tot en met de Verenigde Naties. Op die manier moeten we invloed uitoefenen, door altijd het individu en het respect voor zijn of haar vrijheid en waardigheid mee te laten klinken."

Campagne 'Gerechtigheid in geld'

Micha Nederland is een campagne begonnen over de gevolgen die belastingontwijking heeft voor de armsten in ontwikkelingslanden én Nederland.

De politiek en bedrijven worden opgeroepen iets te doen aan de mogelijkheden die bedrijven hebben om belasting te ontwijken. Zolang dat gebeurt gaat dat ten koste van de financiering van publieke diensten als onderwijs, gezondheidszorg, openbaar vervoer, etc. De campagne wil meer bewustzijn creëren onder kerken en christenen over dit probleem. Daarvoor zijn verschillende materialen beschikbaar. Een themapakket voor kerken om te gebruiken tijdens kerkdiensten, met daarin preekschetsen, kinder- en jeugd materiaal en tips voor het gebruik van liturgie. Er is cursusmateriaal beschikbaar voor verenigingen, Bijbelkringen en huisgroepen om een bijeenkomst aan het onderwerp 'Gerechtigheid in Geld' te wijden. Zie: <http://www.michanederland.nl/campagne-gerechtigheid-in-geld/>

Vastenmeditaties rond de duurzame ontwikkelingsdoelen

Voor de Vastentijd schreef het AEFJN een aantal meditaties rond de duurzame ontwikkelingsdoelen. Deze duurzame ontwikkelingsdoelen zijn in september vorig jaar door de VN vastgesteld en komen in de plaats van de millenniumdoelen. Het AEFJN (Africa Europe Faith and Justice Network) maakte een aantal meditaties die te gebruiken zijn in de Vastentijd waarin deze doelen worden besproken. De CMBR laat ze vertalen in het Nederlands. De eerste vertalingen zijn te vinden op de [website van de KNR](#). Wie de overige meditaties wekelijks wil ontvangen kan zich aanmelden via cmbr@knr.nl

AGENDA

Maandelijks Stille-actie tegen armoede

De Stille-actie tegen armoede bestaat in juni tien jaar. Het jubileum is op 21 juni 2016. Maar tot die tijd is ieder welkom elke derde dinsdag van de maand om 13.00 uur aan het Plein te Den Haag. Zie: <http://www.armekant-eva.nl/projecten/stilteactie.html>

Zondagen in de Vastentijd: Zoals de laatste jaren gebruikelijk is worden er ook dit jaar in de Vastentijd weer wekelijkse wakes gehouden bij de grensgevangenis bij Schiphol. Elke wake wordt steeds verzorgd door andere kerken of religieuze gemeenschappen.

Op **20 maart 2016** wordt deze verzorgd door de taakgroep Pelgrimage voor Gerechtigheid en Vrede.

Op Goede Vrijdag, **25 maart 2016**, wordt de wake verzorgd door de Franciscaanse Vredeswacht.

Meer informatie op de [website van de KNR](http://www.schipholwakes.nl) of www.schipholwakes.nl

2 april 2016: symposium Dominicanen en mensenrechten in Nijmegen. Eén van de activiteiten in het kader van het 800-jarig bestaan, is een symposium met de titel 'Zijn zij dan geen mensen?'. [Meer informatie](#)

9 april 2016: Inspiratiedag Week Nederlandse Missionaris. Ter voorbereiding op de jaarlijkse Pinkstercampagne van de Week Nederlandse Missionaris, wordt er ook dit jaar een inspiratiedag gehouden. Dit jaar staat de WNM in het teken van 'Geloven in de ander'. Dat wordt concreet aan de hand van de verhalen en ervaringen van twee Nederlandse vrouwen die zich in Latijns-Amerika inzetten voor vrouwenrechten. De dag wordt gehouden in de Geertekerk in Utrecht. Meer informatie:

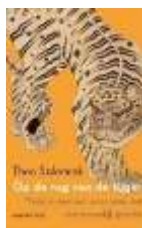
www.weeknederlandsemissionaris.nl

13 april 2016: Ontmoetings- en bezinningsdag rond barmhartigheid voor religieuzen en lekenkader bij ZIN.

[Meer informatie](#)

22 april 2016: Studiemiddag 'Op de rug van de tijger'.

Enige tijd geleden verscheen het boek 'Op de rug van de tijger, van Theo Salemink. Het is een pleidooi voor een economie met een menselijk gezicht. Een studiemiddag over dit uitdagende boek met prikkelende stellingnames van prof. dr. Herman Noordegraaf (PThU), prof. dr. Sylvester Eijffinger (TiU) en Theo Salemink (TiU). Universiteit Tilburg. [Meer informatie](#)

23 april 2016: Landelijke Inspiratiedag Laudato Si'.

Een bijeenkomst om mensen aan de kerkelijke en maatschappelijke basis te inspireren en uit te dagen werk te maken van de 'zorg voor ons gemeenschappelijk huis'. Organisatie: KNR, missiesecretarissen en de werkgroep Kerk &

Schepping Wageningen. Locatie: Brinkstraatkerk, Brinkstraat 41 te Bennekom. Met medewerking van bisschop Gerard de Korte, Martine Vonk, Herman Wijffels en informatie vanuit een keur aan groene en gelovige initiatieven. Zie: www.laudato-si.nl

2 juni 2016: Bijeenkomst 'Hoop voor de kerk in Syrië en Irak' in het Franciscushuis te Den Bosch, van 14.00 u. – 17.00 u. Adres: Van de Does de Willeboissingel 11. Dhr. Leo van Leijsen en zuster Yosé Höhne-Sparborth zullen vertellen over de situatie in het Midden-Oosten. Opgave vóór 28 mei bij cmbr@knr.nl of tel. 073 - 6921321

In diverse parochies worden lokale bijeenkomsten georganiseerd waarbij dieper wordt ingegaan op de encycliek Laudato Si'. Een overzicht vindt u op www.laudato-si.nl

COLOFON:

De CMBR is de missionaire commissie van de Conferentie Nederlandse Religieuzen. Deze nieuwsbrief verschijnt zes keer per jaar en is de opvolger van de elektronische nieuwsbrief 'Op zoek naar sporen van God'. Met deze nieuwsbrief willen we religieuzen en (leken-) missionarissen informeren over actuele thema's rond gerechtigheid, vrede, heelheid van de schepping en interreligieuze dialoog.

Reacties en suggesties kunt u sturen naar:

Postbus 111

5201 AC 's-Hertogenbosch

Tel. 073 – 692 13 88

Email: cmbr@knr.nl